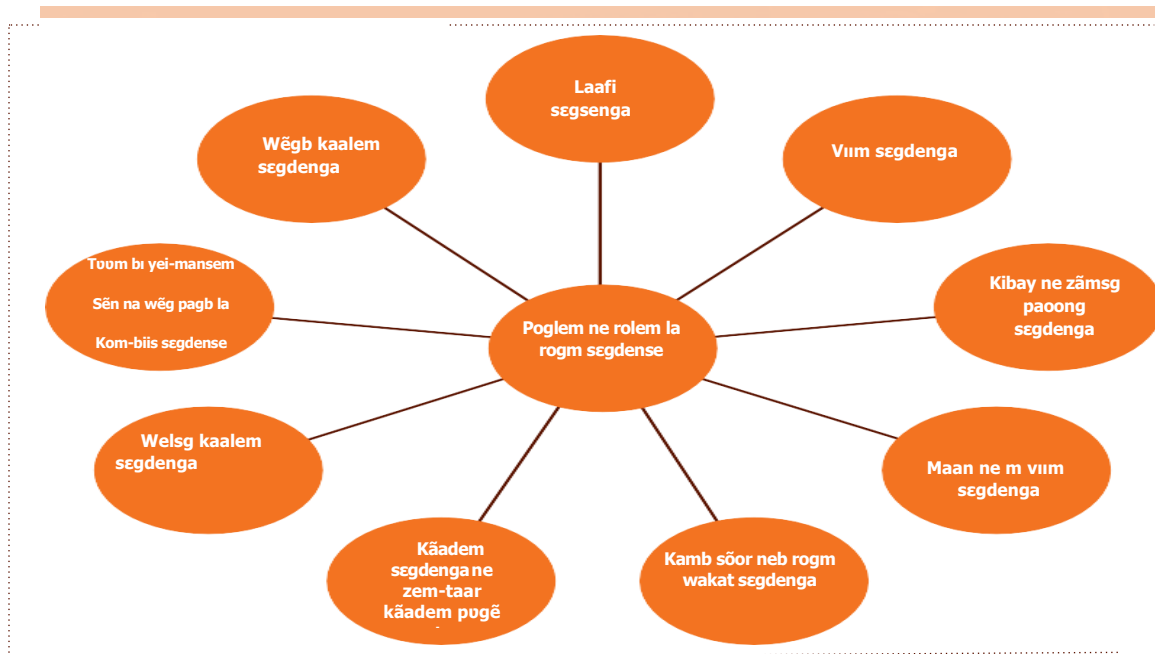

AMPLIFYCHANGE

Tuum teoogo

Sɛn kɔ̄ ned sɛn get Raolema ne poglema la rogma tuum-gãnegdg yelle

ZĂMSG A 4 SOABA: GĂNDAADĂ SĚN TAR TUUM-TEED NINS N WILIGD RAOLEMA NE POGLEMA LA ROGMA SĚGDENSE KAREN-DOTĚ WĂ NE KARENG A TAAB ZIIȘĚ

Août 2019

Sebra bugs

Tuusoogo	Erreur ! Signet non défini.
sabaab ning sën wa ne tuumdä	Erreur ! Signet non défini.
Tuumdä sën tik būmb ningä	Erreur ! Signet non défini.
Saagre	Erreur ! Signet non défini.
Ratem	Erreur ! Signet non défini.
Nao-këndre	Erreur ! Signet non défini.
Zāmsga noe	Erreur ! Signet non défini.
Tuum teoog a 1 : kom-biis zāmsg ne kom-biise	1 0
Tuum teoog a 2 : Naand sën gomd SIDA wā yeele : kom-pugli sën zems yuum a 9 n ta 19 sën tõe n kogl b meng to-to ne SIDA wā bāaga	1 2
Tuum teoog a 3 : Sor sën tõe n tū n zā taorā wa sën sēgde : koes taasg ne sagls tuum teedo sën kō kom-biis ne kom-bitse	1 4
Tuum teoog a 4 : kom-biis ne kom-bitse raolem ne poglem la b rogs laafi tuum teedo	1 6
Tuum teoog a 5 : kom-biis ne kom-bitse raolem ne poglem la b rogs laafi tuum teedo tēng zu-loees wakat	1 8
Tuum teoog a 6 : Naand sën wiligd rogma laafi yēla	2 1
Tuum teoog a 7 : Naand sën wiligd fistila bāag sën kēnd to-to soolema puga	2 3
Tuum teoog a 8 : Rog-yaagra so-tūud paalse : rog-yaagra	2 5
Tuum teoog a 9 : sabaab sōng sën zemsd ne tēnga tōodo	2 7
Tuum teoog a 10 : kom-biis ne kom-bitse zāmsg sebre taorā ne rogsā laafi wεεngē , sebr sën wiligd tuum nins sën sēgd n maan tt zems kom-biis ne kom-bitse ratem	2 9
Baasg koεεga	Erreur ! Signet non défini.
koesā yiib zīiga	Erreur ! Signet non défini.

Gom-däenem

Sagls ne zāmsg sēn sungd nin-buiidā yēgr n wā (CAEB) miime ti yaa sōama ti koεεg zēke, la paas nin-buiidā lagm-n-taara sull pānga sēn na yilē ti b ges raolema ne poglema la rogma sēgdensā yelle.

Tēmsā viglga noe sēn na ges ninsaal sēgdensā yelle, sēn yuda raolema ne poglema la rogma sēgdensā yelle :

- Tēmsā yidgr ka ne yuum 2030 tuum-gānegdga ;
- Nations Unies sēn dik sard ning San Francisco 1945 yuumde
- Dūni wā tēms no-gānegdg sēn get kambā yelle (CIDE) sēn gāneg 1990 yuumdā
- Afrik tēmsā sēn dik sard ning yuum 1981 sēn get ninsaal ne buud toay-toaya sēgdensā yelle
- no-rikr ning sēn gomd pagba sēgdensā Afrik pugē wā boondame ti « Maputo sard » a rikra yu 2005 pugā.

nin-buiidā sā paam saglg raolema ne poglema la rogma sēgdensā wεengē karen-dotē wā ne karen-do-bēdē wā, na sōgame ti bāngr la mansēm tekr zīnd neba fāa neng.

Tuum teed wusg tall n tuma dūnia zīis wusg ne Afrik sahara nug ritg tēmsa pugā, sēn na yilē ti saglsā paam pāng karen-dotē wā ne kareng zīis a taaba. Zāmsg kānga sēglame, wa sēn zems Amplifychange tuum-saadema sēn be Afrik tēms a naas pugā (Burkina Faso, Gine, Mali et Nigεεr). A bee zāmsga buks a naasā pugā «tuum teed sēn kō raolema ne poglema la rogma sēgdensā getbā» sēn kōt taoor sobend dāmbā pānga, la sōngb t' b gom n sōng taorā ne rogma sēgdensā yell tēms a naas pugā la sēn yuda sahara nug ritg tēmsā fāa pugā. Sēn na yilē n vigl no-kēndr sēn na ges taora laafi ne rogma sēgdensā yelle, yaa tlae ti tuumd-n-taar zīndi nin-buiidā lagm-n-taar sull pugā, tēn-taasē ; zamsg kāesā bee tuuma teed suka.

Zāms kāesā bee tuuma teed pugā :

- Zāmsg buk a 1 soaba : Tēng-n-biilema tuumd no-kēndre, ne a sēn maand tuumd ninga raolema ne poglema la rogma sēgdens pugā
- Zāmsg buk a 2: Wume, la ning raolema ne poglema la rogma sēgdens tuum-gānegdg pugā, wa sēn zems ne tōodā
- Zāmsg buk a 3: Tum ne taab la tumd-n-taar sēn maane sēn na yilē n zēk koεεg la vigl lagm-n-taar sēn na sōng raolema ne poglema la rogma sēgdense.
- Zāmsg buk a 4: Gāndaadā sēn tar tuum-teedo nins n sagendē la b wiligd raolema ne poglema la rogma sēgdensā karen-dotē wā ne kareng a taab zīisē.

Zāmsg fāa tika tēnga yalē, politik wεengē, vuma nen-gāag wεengē, tēnga pān-tōogo, ne zu-loees sēn be raolema ne poglema la rogma sēgdens pugā wa sēn zems ne tōnd vεεsgā¹ ne d tuumd-n-taasā sēn be soolma pugē wā me sēn tar bāngr ninga wā zugu.

¹ Ebenezer International sēn maan zāmsg 11 wā wa sēn zems sōngr ning b sēn paama yaa woto :

Zāmsg buk fāa sēn be tuuma teed pugē wā sēglame, sēn na yilē t'a rik n tuma yi naana ne neb nins sēn na kēes b toog tuum kānga pugē wā. Buk fāa yaa PDF ne Word ne PowerPoint sēn tōe n kit ti OSC rāmbā tōe n tall n tume, ne video rāmb sēn dike ti zāmsdbā tōe n tall n zāms neb a taaba.

Tuuma teed gulsa ne fārende t'b lebg ne buud goam a naase sēn yaa (Bambara sēn yaa Mali goama, Maninka sēn yaa Gine goama, Haoussa sēn yaa Nigēer goama ne Moore sēn yaa Burkina Faso goama) ne braille sēn yaa zoensā yīnga.

Gāndaog² yaa «ned sēn zāad yāabo, bōn-datem, mansem ». tōe n yaa «ned, sull bi būmb sēn lut taor zīg ninga.» woto wā « gāndaogā » (bi gānda-poakā) zāms kānga pugā gomda ned ning sēn get raolema ne poglema la rogma laafi tum-gānegdga yellā sēn yaa tuum-noe nins sēn wiligd ti raolema ne poglema la rogma yell pakb lame wā.

D tagsdame ti zāms kāesā na sōnga gāndaadā ne gānda-poksā sēn get tuum-noe nins sēn baood raolema ne poglema la rogma laafi, la b rat ti ligda baooob ne a zāabā yi sōama, la b tumd ka pāng rāmbā ne neb b sēn welg la b dig n basa suka.

-
- Veesg a (6) sēn wiligd raolema ne poglema la rogma sēgdens Burkina Faso, Mali, Nigēer, Gine, Malawi, Zīmbaboe, bee ne fārende. A bee āngilindu Malawi Zīmbaboe yīnga ;
 - Geelg sēn maand raolema ne poglema la rogma sēgdens sēb zug Afrik wīndg sēn luttē (Burkina Faso, Mali, Niger, Gine), sēn guls ne fārende ;
 - Geelg sēn maand raolema ne poglema la rogma sēgdens sēb zug Afrik nug ritg sēnē (Malawi, Zīmbaboe, Ugānda, Afrik du Sud), sēn guls ne fārende la āgilimdu ;
 - Veesg sēn maand nin-buiidā tagsg sēn yaa būmb ning ne raolema ne poglema la rogma sēgdens zugu ne karen-dotā ne karen-do-bedā puga ne neb 30 000 sēn yit tēms a yoob puga (Mali, Burkina, Nigēer Gine, Malawi, Zīmbaboe) sēn guls ne fārende ;
 - Geelg sēn maand raolema ne poglema la rogma sēgdens sēb zug tēms nins sēn sak bōn-kāng tēms a yoob puga (Mali, Burkina, Nigēer Gine, Malawi, Zīmbaboe), sēn guls ne fārende ;
 - raolema ne poglema la rogma sēgdens no-kēndr Afrik tēmsa yoob puga, sēn guls ne fārende ;
 - Raolema ne poglema la rogma sēgdens geelg sebre, sēn guls ne fārende.

² https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/champion_championne/14577

Tuusgo

Sabaab ning sēn wa ne tuumdā

Afrik wīndg sēn luitē wā tēms ne Afrik nug ritg sēnē tēmsa kēer tara zu-loees sēn dat manegre : Yaa zu-loees sēn kēed ne noyā pidsgu, zu-loees sēn kēed ne noyā wumbo, sēgdensā wēgbo, zu-loees sēn kēed ne logtor-yiya gesgo, sēgdensā komslem, ligd sēn kēed laafi wā pug pa waoog ye, zems-n-taar ka be raolema ne poglema ne rogma sēgdensā gesg puga wa sēn zems tēmsā sēn dik sard ninsā ye.

AmplifyChange tara sōngr t'a saagrā yaa :

- Gom n sōng raolema ne poglema ne rogma laafi sēgdense no-kēndrā, AmplifyChange saag bēdā Afrik tēms a naas puga (Mali, Gine, Nizεere, Burkina Faso) ;
- Paas neba bāngre, sōng ti nin-buidā lagm-n-taar sullā, tuuma na yi neer yīnga sēn na yilē ti raolema ne poglema ne rogma laafi sēgdense vεεsg ne a kēnda yi faag Afrik wīndg sēn luitē wā tēms puga (Mali, Gine, Nigεer la Burkina Faso).

Tuumda tumda ne tuum-noe a yiib sēn be Afrik wīndg sēn luitē ne Afrik nug ritg tēmsē sēn yaa :

- Afrik wīndg sēn luitē tuum-noor sēn get laafi wā yelle (OOAS) sēn yaa (CEDEAO) rēnda Bobo Dioulasso, Burkina Faso;
- Nasiō zini ligd-tumdg sēn get nin-buidā yeele (UNFPA), a zīiga Afrik wīndg sēn luitē wā bee Dakar, Sénagal tēngē wā.

AmplifyChange sōng kāng yita tuum noē sull a naase sēn yaa (Ebenzer International, CAEB, Humanité & Inclusion ne nin-buidā lagm taar suul, sēn na yilē n ges rog-yaagrā yelle, Afrik wīndg sēn luitē wā tēms nins sēn gomd farēnda puse). Yaa yuum a yiibu, sēn sung ne 1er Novembre 2018 n ta 31 Octobre 2020, ti yaa **CAEB** n lui taoore. A kōta tuum-noyā sēn be tuumd-n-taara pugē wā ti b tōe n gom la sōng ti raolema ne poglema la rogma sēgdensā kēn wa sēn sēgd tēms a naasa puga sēn yaa (Mali, Nigεer, ne Gine la Burkina Faso), ti tōe kēng zīs a taaba n ges bāmb me nengē sēn yaa to-to. Yaa Afrik nug ritg tēms a tāabo (Malawi, Zīmbaboe ne Ugānda).

Tuumda maana Afrik soolem a yiib puga wa sēn wilg tēngrā :

- Afrik wīndg sēn luitē: Gine, Mali, Nigεer, Burkina Faso ;
- Afrik nug ritg tēmsē : Malawi, Zīmbaboe, Ugānda.

Tuumda sēn tik būmb ningā

Zāmsga buk a naasā sēglga puga « Raolema ne poglema la rogma sēgdensā getb sēn tar tuum-teed nins n tumdē wā » zoe n beeme. Zāmsga buk a 4 soabā, boondame ti «Gāndaadā sēn tar tuum-teedo nins n sagendē la b wiligd raolema ne poglema la rogma sēgdensā karen-dotē wā ne kareng zīis a taab», yaa koe-zug ning sēn yāke sēn na ylē n sōng nin-buiidā ti b kēes b toog raolema ne poglema ne rogma sēgdensā puga karen-dotē wā ne zīis a taabā.

saagre

Zāms kānga baodame ti tuum-gānegdga getb kēesb toog tum ne taaba ne tumd-n-taarā puga sēn na ylē n gom n sōng raolema ne poglema la rogma sēgdense. A kōta tuum teed sēn yaa lagm-n-taara rēnda karen-dotē wā ne zīis a taabā, la a kōt bāngr sēn na kit t'b saag raolema ne poglema la rogma laafi sēgdens wa sēn zems b ratema sēn yaa tēnga yidgr ne nin-buiidā yel gesgā puga. Zāmsga ratem yaa ti gom ti raolema ne poglema la rogma sēgdens zīndi, sēn yaa tuumd-n-taara n maane sēn na ylē n wa ne tekre karen-dotē wā ne zīis a taabā, Mali, en Gine, ne Burkina Faso ne Nigēere..

Ratem

Zāms kānga kitdame ti raolema ne poglema la rogma tuum-gānegdsā getb tōe :

- Minim raolema ne poglema la rogma sēgdens sagls tuum teedo sēn tar n tumd karen-dotē ne zīis a taaba, la b tōe n tall te-kāesā n tum b tuum-gānegdema wēngē ;
- Tōog n bāng nao-kēndr ning sēn sēgde, koεεg ning sēn sēgde sagls nins sēn sēgd wa sēn zems nin-buiidā vum sēn yaa to-to wā ne SIDA wā bāagā, rog-yaagra ne fistilā bāag sēn kend to-to wā pugā ;
Sēn na ylē n tōog n vigl zāmsg tigings ne neb bi sull nins sēn tumd saagra yīnga, la b pē kom-busā, pagbā, ne ka pāng rāmbā sēn be tēn-bēdē bi tēn-bōonsē. yaa sēn na kō b bāngr la tōog t'b sagend nin-buiidā raolema ne poglema la rogma sēgdens wēngē.

Nao-kēndre

Zāms kānga maaname wa sēn zems tuum lagm-n-taar no-kēndr sēn tar nao-yakma naas mamsgo :

- **Pipi nao-yakemde** : Bao ned sēn na ges zāmsga buk kānga yelle ;
- **Yiibē soab nao-yakemde** : Bao tuum sēb ne tuumd-n-taas sēn get raolema ne poglema la rogma sēgdens yelle ;
- **Nao-yakemd a tāab n soaba** : Tū sagls nins Ebenezer Internationa sēn kōt zāms kānga wēngē wā ;

- **Nao-yakemd a naas n soaba** : geelg tagsga taaba ne saglsa a taab tuumda baoosg sebr puga.

Zāmsga noe

Tuum-teed nins sēn wiliga tōe n gila zīis a yopoe wa sēn wilig tēngrā :

- Tuum-teoog a 1 n ta 8 gomda sagls nins sēn kēed raolema ne poglema la rogma segdensā wεengē wā ;
- Tuum-teoog a 2 gomda sagls nins sēn kōt kom-pugli wā SIDA wā bāag zug ;
- Tuum-teoog a 5 gomda kom-bitsā rogs laafi yelle zu-loees wakato ;
- Tuum-teoog a 7 gomda sagls sēn kōt soolma tuumtumdba fistila bāag zugu ;
- Tuum-teoog a 8 gomda rog-yaag paalsā yelle ;
- Tuum-teoog a 9 sabaab sēn zemsd ne tōogā la sēn sakd raolema ne poglema la rogma segdens yelle ;
- Tuum-teoog a 10 – neb nins sēn tuumd saagra yīnga zāmsgo.

Tuum-teoog a 1 : kom-bus zāmsg ne kom-buse

Tuuma teoog wiligri

Naand koglgo « kom-bus zāmsg ne kom-buse bi kareng, deng-taoor dāmbā sēn maande » yaa sebr sēn tar seb-vāad 39, n tar koe-zut 19 sēn yaa sōsg sēn gomd kom-busā raolema ne poglema la b rogs laafi yelle.

Naand fāa gomda koe-zug ning sēn yāta yelle.

B sokda sokdse sēn na yulē tuus sōsga koe-zug ning naandā sēn wiligdā.

Koe-zuga sōsg baasda ne koεεg sēn welg toore.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n dīk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεεngē ?

Naand koglgo «kom-bus zāmsg ne kom-buse» tōe n dīk n kōo sagls raolema ne poglema la rogsa laafi yell zugu, karen-dotē wā ne zīis a taaba.

Sā yaa raolema ne poglema la rogsa laafi tuum-gānegdg wεεngē, kom-bus sēn yaa karen-saamb dāmb tōe n paama zāmsgo sēn wiligdb tuum-teooga sēn tuumd to-to n yaool n tumb kom-bus sēn be tēn-bōonesē ne tēn-bedē, la kom-bus sēg taab zīisē :

- ✓ Tēn-bila puga, sakā puga ;
- ✓ Sōsg zīisē ;
- ✓ Ball tāoob zīisē ;
- ✓ Mobills yalsg zīiga ;
- ✓ Raagē ;
- ✓ Tuum zāmsg zīisē ;
- ✓ karen-dotē ne karen-do-bedē, etc.

kom-busā paoongo, b bāngra sēn ta zīig ninga ne nebā sēn get sagls sēn maand raolema ne poglema la rogma zugā sēgd n geelgame.

Tuuma-teoog tōe ninga seb-taok zugu, tablet zugu, bi telefon zugu. A leb n tōe yiisa video puga...

Tuuma teed bugs tōe n dīk n wiliga naoor 10 bi 19 sōsg bi sagls puga, ti koe-zug fāa rikd minit 15 n ta lær a ye, a tūuda neba wumb sēn ta zīig ninga ne tēnga kēnd sēn yaa to-to wā. Sōsga tōe n dīka rasm 3 ne a 5 tigings pusē bi kiuug a 3 ne a 6 ne neb sēn ka tar weer wusg sōsga bi saglsa yīnga.

Bũmb nins sĕn be tũũm-teooga pũga

Kom-bus kareng sĕn maand ne kom-buse

Tekr sĕn wat bi-ripl yĩng pũga, a bũung wakat

Tekr sĕn wat bi-publ yĩng pũga, a bũung wakat

Rogma nao-kĕndre

Yŏk-n-meng ne lagm-n-taare

Yĕsg sĕn maand kapota ningr yĩnga

Pu-peelem kĕadem pũga

Rũms rũmb ne SIDA wĕ longre

Mansem sĕn ka wat ne SIDA wĕ longre

Yĕn borosg ne SIDA wĕ longre

Bũmb noor sĕn dit SIDA wĕ longre

Noor pŏkr SIDA wĕ longre

Pog-koos-n-meng ne SIDA wĕ

Rĕam ne dorog

SIDA wĕ longre sĕn tũ ma ne biiga

Taoor bĕase

Pĕdgr sĕn be karen-saamb dĕmb ne karen-biis suka

Sŏsg sĕn maand kom-bus seg-taab zĩigĕ

Sŏsg roagdb ne b kamb suka

Tũũm-teooga paamda ye?

Tũũm-te kĕnga paamda sit kĕese pũga <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum-teoog a 2 : VIH/SIDA naand koglg : kom-pugli sēn zems yuum a 9 ne 19 suk sēn tōe n koglg b meng ne VIH

Tuum-teooga wiligri

« VIH/SIDA naand koglg : kom-pugli sēn zems yuum a 9 ne 19 suk sēn tōe n koglg ne VIH »

yaa sebr sēn tar seb-vāad 12, sēn segl tuum-gānegdg ning sēn boond ti **Projet SWDD Mali**, a welga zīs a tāabo. Tuum-te-kānga yaa koe-zut zāmsdbā sēn tar n sōsd ne neba tekr wēngē t’b sōsd ne kom-pugli sēn zems yuum a 9 ne 19 suk bōn kāng zugu, zī-vudē wā.

A tūnugda naand bi maasem n gom ne taora bāas ne VIH/SIDA wā yelle. Tuum-teoogā wiligda naand sēn naag ne biligr goam sōsga puga.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n duk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wēngē ?

Raolem ne poglem la rogsa segdens tuum-gānegdg wēngē, b tōe zāmsa sagendbā a sēn dukd n tum to-to zugu, n yaool n tumba b soolma puga.

Raolem ne poglem la rogsa segdens tuum-gānegdg wēngē, sagendbā bi zāmsdb tōe n paama zāmsgo, sēn wiligd a sēn tōe n tum to-to zugu, ti rē poor bi b yaool n tumeb tēn-bōonesē ne tēn bēda pusē, kom-busā sōsg zīsē. Zāmsga tōe n kōo kom-dibli wā ne kom-pugli wā toor-toore :

- ✓ tēn-bōonesē, ne saks pusē ;
- ✓ sōsg zīsē ;
- ✓ ball tāoob zīsē ;
- ✓ mobills yalsg zīsē ;
- ✓ raagē ;
- ✓ tuum zāmsg zīsē ;
- ✓ karen-dotē, karen-do-bēd zīsē etc.

tuum teed bugs tōe n duk n wiliga sōsg tiging bāmb 10 puga, sēn tōe duk minit 15 bi lær a ye, bee ne neba wumbā sēn ta zīg ningā ne tēnga nao-kēndr sēn yaa to-to. Sōsga tōe n dika rasm a 3 ne a 5 ti neba be zī-yēnga bi kēnd la b watē, wala kiuug a 3 n ti ta kiuug a 6 sōsg tuum-gānegdg ne neb sēn yāk bōn-kāng yīnga ti yaool n yaa neb sēn ka tar vuug ye.

Sōsd-n-taasā weerā, b karenga sēn ta zīg ningā ne būmb a taab wala nebā sēn get raolema ne poglema la rogma segdensā to-to wā, ne saglsā tēnga pug segd paama geelgo.

Bũmb nins sãn be tũm-teooga puga

VIH/SIDA naand koglgõ :

Pkom-pugli sãn zems yuum a 9 n tu n ta 19 sãn tõe n koglgõ mens ne VIH

VIH/SIDA longr sore

- Sãn tõe n tum ne to-to
- Koεεg sagenda yĩnga
- Goam vẽnegre
- Koe-yẽgre

VIH/SIDA koglgõ sore

- Longr sãn tũ ne lagm-n-taara sore
- Longr sãn tũ ne sɪ-soyã
 - Teed sãn mad sum
 - Longr sãn tũ ne ma la biiga

Soy sãn ka wat ne VIH/SIDA wã longre

- Rɪ ne ned sãn tar bãaga bil a zumẽ wã
- So ko-soalsg yeng puga
- Tum ne teed a yembre

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum-te kãnga paamda site bãmba puga

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teoog a 3 : Sor sēn tōe n tū n zā taorā wa sēn sɛgde : koes taasg ne sagls sēn kō kom-bus ne kom-bitse

Tuum teooga wiligri

«**Sor sēn tōe n tū n zā taorā wa sēn sɛgde : koes taasg ne sagls sēn kō kom-bus ne kom-bitse**» yaa sebr sēn tar seb-vāad 10, ti yaa Mali ministēer ning sēn kō kom-busā n yiis seb-kānga ti ministēer ning sēn get laafi wā yellā ne UNFPA naag n sōnge.

Sebra tara koe-zut 10 sēn gom laafi ne rogm yelle, ti yaa zāmsg sēn pa naagd naand ye. B sɛgla zāms kāng n na ges kom-busā yell wā sēn zems ratem nins sēn be tēngrā :

- Boog kŭ rāmb sēn tū ne taora bāas ne VIH/SIDA wā, ne pus sēn ka rik ne yamleooḡā, ne pu-yiisdema, ne minind yoodā ;
- Bao kom-bitsā zu-loees n bānge, la welg yel-kāese ;
- Kō koes sēn yaa turse ti tōe wa ne mansēm tekre ;
- Weleg yela.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n dŭk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wɛɛngē ?

Raolem ne poglem la rogs sɛgdens tuum-gānegdg wɛɛngē, tuum-te-kānga tōe n dŭk n zāmsa sagednbā ne neb a taab sēn get kom-busā rogsā yellā.

A le b n tōe n yu tuum-teoog n kō neb nins sēn tat sōsgā kom-busā suka sēn maand karen-dotē wā.

tuuma teed bugs tōe n dŭk n wiliga sōsg tiging bāmb 10 puga, sēn tōe dŭk minit 15 bŭ lær a 1, bee ne neba wumbā sēn ta zīig ningā ne tēnga nao-kēndr sē yaa to-to. Sōsga tōe n dŭka rasm a 3 ne a 5 ti neba be zī-yenga bŭ kēnd la b watē, wala kiuug a 3 n ti ta kiuug a 6 sōsg tuum-gānegdg ne neb sēn yāk bōn-kāng yīnga ti yaool n yaa neb sēn ka tar vuug ye.

Bũmb nins sãn be tuum-teooga puga

**Sor sãn tõe n tũ n zã taorã wa sãn sęde :
Koes taasg ne sags sãn kũ kom-bus la kom-bitse**

Gom-dęenem

Rogma laafi yaa bõe (SR)?

Tekr nins sãn wat kom-busã yĩns puga

kom-pugli wã Pekre

Pus sãn ka rik ne yamleoogo

Rog-yaagra kom-busã suka

pilillã

Spermicide rãmbã

Kapotã

Taorã bãase

VIH/SIDA

GenreRaor bi pagr ne kom-busã rogma sędense

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum-te-kãnga bee site rãmba puga

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teogo a 4 : Kom-bus ne kom-bits raolem ne b poglem la rogs laafi tuum teed koglg

Tuum-teooga wiligri

«kom-bus ne kom-bits raolem ne b poglem laafi tuum teed koglg» yaa tuum teed sēn be internet puga ti sebrā tōe n dīk be, la a yaa ne PDF ti yaa The Challenge Initiative (TCI Université) n yiisa ; yaa bāmb tuum-gānegdg sēn get kom-busā ne kom-bitsā taorā yelle ne b rogma me yelle (SSRJA).

Tuum-teoog sēn boond ti SSRJA wiligda tuumd sēn yēbg tuum sēn zoe n wiliga sōmne zugu sēn na yilē n kō kom-busā lohorm ne zīs nins b sēn tōe n paam taorā ne rogma laafi kibay (SSR) tēn-bedā puse. Yaa koe-zut 14 yell la naag ne SSRJA n gomda ti tōe gil buks a naase :

- Buk a 1 : kosga naango (koe-zut a 4)
- Buk a 2 : tuuma & būmb nins sēn baood raaga (koe-zut a 5)
- Buk a 3 : būmb sēn naage (koe-zut a 2)
- Buk a 4 : gom n sōng (koe-zut a 3)

Koe-zug fāa bee tabendg zug sēn tar gulsem ne naande, bi grafik wala taablo. Tuusg koεga sēn yāk a toogo, koe-zug fāa welga zīs a tāabo (yaa bōe yōod n bebe ? wān wān la tōe n dīk b tume ? yaa kibay bus n yit a pugē ?) la a baasd ne saglse, yel sēn dat manegre,tuum teed nins sēn loe ne koe zugā bi sebā bi koesā sēn yit zīg ninga.

Tuum teog a 7 : Sabaab sēn sōngd « raolema ne poglema la rogma sēgdens getb tuum teogo » wiligda koe zugā sēn gāneg to-to wā.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n dīk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεεngē ?

SSRJA tuum teooga koglg maaname n na sōng sull nins sēn naag raolema ne poglema la rogma sēgdensa puga sēn kēed ne tuum-gānegdg kānga wā, a ningda pāng SSRJA wā zugu tēn-bed nins sēn dat n naag kom-busā rog-yaagrā yelle ne rogma laafi yelle b tuum-gānegdgā puga.

Sēn na yilē n di tuum-te-kānga yōodo, raolema ne poglema la rogma sēgdensā tuum-gānegdgsa getb tōe n :

- Ges koe-zutā yembr yembre sēn na yilē n paam kibay nins sēn be be wā, nafa ne sagls nins sēn be be n gomd raolema ne poglema la rogma sēgdensā tuum-gānegdgsa yellā ;
- Ges n bāng koe-zut nins sēn loe ne tuum-gānegdgsā sēn maan raolema ne poglema la rogma sēgdensā wεεngē ;
- naag (zāmsg sull bil puga, sēn paas ne sebr sēn tar n tuumdē, ne koes sēn tū kibay kutb nengē...) koe-zutā saagr wa sēn zems taorā ne rogma sēgdensā tuum-gānegdgā, ne b tumd-n-taase ;

- vigl sōsg tigings sēn gomd koe-zut nins sēn zemsd ne tēnga nug-gāaga...

Būmb nins sēn be tuum-teooga puga

Raolem ne poglem la rogm tuum teed koglgo, sēn kō kom-bus ne kom-bitse

SSRJA tuum teed koglgo : kosg naanego

- Tekr sēn maand nin-buiidā suka, kom-busā taora ne rogm yel yīnga
- Zāmsg raolema ne poglema zugu
- Raor la pagr tuum-saagdem tekre
- Kibay sēn kēed laafi wā wēngē

SSRJA tuum teed koglgo : tuuma & būmb nins sēn baood raaga

- Tēn-bed kom-buse sēn tiki
- Nao-kēndr sēn tik tōodā
- Kom-busā naagre
- Tuumd-n-taar sēn yaa sull toor-toor denda
- Yela balbo

SSRJA tuum teed koglgo : būmb nins sēn tar yōodo

- Tuumda kaset
- Sabaab sōngdga

SSRJA tuum teed koglgo : Gom n sōnge

- Laafi wā tumtumb sēn get kom-busā yelle
- Tuuma sakr ne b saagre
- Tuuma a taab sēn ka be sit rāmba zugu

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum te-kānga paamda sit kāese zutu

- <https://tciurbanhealth.org/fr/adolescent-youth-sexual-reproductive-health-toolkit/>
- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teogo a 5 : kom-bus ne kom-bits raolem ne b poglem laafi tuum teed koglgo, tēng zu-loees wakat

Tuum teoga wiligri

«kom-bus ne kom-bits raolem ne b poglem laafi tuum teed koglgo, tēng zu-loees wakat» yaa sebr sēn tar seb-vāad 92 ti yaa tuum-noor Save the Children n yiisa n naag UNFPA. A kōta kibay la saglse kom-bitsā raolema ne poglema ne rogsa laafi zugu, la gesg sēn tōe n maan taorā ne rogsā laafi wēngē sēn naag ne kom-busā.

Tuum teed sēn tar būmb bilf n tumdē t' b boond ti, le Dispositif Minimum d'Urgence (DMU) yaa tuum teog sēn tōe n duk n sōng neb nins sēn na ka paam zāmsg sēn tōe n tuum kom-busā sukā, t' b tōog n maana faag-faaga.

DMU sēn kēed rogsā laafi wā pugā yaa tuum-saagdem sēn baood pagba ne kom-peelsā kūum boogre, komsema boogre nin-buiid sēn be tēng sēn tar zu-loees pugā, sēn yuda, pagba ne kom-pugli wā nengē. » DMU tara nao-kēndr tuum-noe nins sēn tuumd rogsa laafi wā pugā, sā yaa (zu-loees wakat ninsaalb sēn wa ne bi sēn ka ninsaal sabaabo) ne sagls sēn sōngd ne rogsā laafi wā tuum-gānegdg sā mik ti būmba fāa kēnda wa sēn zemse. DMU tara ratma a nu :

- Ges taorā ne rogsā laafi nao-gānegdg yelle;
- Reng n beolig la ges modgr lagm-n-taara wēngē wā sēn tōe n wa ne a soabā;
- Reng n beolig kom-peelsā ne pug-roageng kūuma pugā;
- Boog SIDA wā bāag longre;
- Seglg tuum-noe sēn na ges taorā ne rogsā laafi yelle.

Koglg kānga tuum-teed bāmb 14 gila zīis a naase sēn welg toore : naagre, geelgo, viglgu, kāadb saglgo.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n duk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wēngē ?

Tēng fāa yelle ka to ye tuum teog fāa segd n zemsā ne yell fāa sēn yaa a soaba sēn na yulē n tōog n maneg būmb nins fāa sēn be tēnga pugā. Tuum teoga segd n tall n kō saglse, sēn yuda kom-bitsā rogsā laafi wēngē, la sēn zems ne SSRA tuum-gānegdgā.

Raolema ne poglema la rogma segdens tuum-gānegdgā getb tōe n :

- Minim tuum teogā nindaar yīnga ;
- Ges tuum teoga, tuum-gānegdg wēngē sēn na yulē n duk sagls nins sēn kō taorā ne rogsā segdensā pugā ;
- Kēng taor n taas tuum teogā wa sēn zems b saagrā sēn yaa ti paas sullā pānga ;
- Geelg sagls nins sēn kō tuum-gānegdgā wēngē wā sēn zems raolema ne poglema la rogsā segdensā wēngē wā tēmsā sā wa be yel-pakr wakate.

Bũmb nins sĕn be tuum-teooga puga

Kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la b rogs laafi tuum teed koglggo, tĕnga zu-loees wakat

Tuusgo

- Ninsaal ne kãmb segdense
- Kosda yell gesgo, sĕn kĕed kom-bitsã taorã ne rogsã laafi wĕengĕ

Naokĕndr sĕn zems-zemse (DMU) kom-bitsã rogs laafi yĭnga tĕng sĕn tar zu-loees wakate

- DMU: tuum-gãnegdg sĕn get kom-bitsã taorã ne b rogsã laafi yelle-koes sebre
- DMU: kom-bitse ne pãng sĕn maand lag-n-taara puga – koes sebre
- DMU: kom-peels ne pug-roags laafi yelle – koes sebre
- DMU: koglg ne tıpg sĕn maand VIH wĕengĕ/ sida kom-bitsã suka – koes
- DMU: kom-bitsã ne rog-yaagrã – koes sebre
- Kom-bitsã, mi-m-neng laafi la sug pugĕ sōngr sĕn tōe n yi soolma puga – koes sebre

Naagr teoogo

- Kom-bitsã naagre
- Soolma neb ne roagdbã naagre
- Kĕes rogsã laafi yell tuum-gãnegdg ning sĕn get kom-biyã n tı ta kom-bitsã n wã

Geelg tuum teoogo

- Geel kom-bitsã taorã ne rogsã laafi
- Yĕbg kom-bitsã taorã ne rogsã laafi yell pĭnda
- Vees n bãng kom-bitsã taorã ne rogsã laafi yelle sĕn yaa to-to
- Vees n bãng kom-bitsã taorã ne rogsã laafi yell sĕn yaa to-to yel-pakr wakat

Bũmb nins sĕn be tuum-teooga puga (paasg & baasgo)

Kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la b rogs laafi tuum teed koglgo, tĕnga zu-loees wakat

Tuum teed sĕn na tall n vigli

- HEADSSS geelgo
- Tuum- noya gũusg sĕn maand kom-bitsã taorã ne rogma laafi wĕengĕ, **puuĩb sĕn maand soolma puga ne kãadb karengo**
- Tuum bõn datem sĕn kĕed zãmsga pug ne sĕn deng b taorã
- Puub sĕn maand nin-buiidã sukã tuusgo
- Sĕglg ne Puub sĕn maand nin-buiidã sukã – check list
- Kom-bitsã gũusgu-neb sĕn get puuba yell soolma puga
- Vĕnegr sebr sĕn kõ neb nins sĕn na ges kom-bitsã yellã - neb sĕn get puuba yell soolma puga
- **Kareng ning sĕn zãmsã puub**

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum te-kãnga paamda sit kãese puga

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teooga wiligri

« Rogma laafi naand koglgo » yaa sebr sēn tar sen-vāad 20, ti yaa **Projet SWDD Mali**, n segla, ti sagendba tōe n duk n tum zīig sēn yaa sōama puga. A kitdam ti sōsg sēn na wa ne tekre zī-somsē wā tōe n zīndi, ne kom-pugli sēn be yuum a 9 ne 19 suka, yaa rogma laafi wεengē. A gomda naand sēn gomd :

- Rogma : rogsā ne a sēn kēnd to-to
- Rog-yaagre : rog-yaagra nems buud toay-toaya.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n duk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεengē ?

Raolem ne poglem la rogs segdens tuum-gānegdg wεengē, sagendbā tōe n paama zāmsg sēn wilidb b sēn tōe n duk tuum te-kānga n tuum to-to la b tuum b kom-pugli ne pagb sēn be tēn-bōonesē ne tēn-bedē.

Tuuma teoog tōe n duk n kōo zāmsg bāmb 10 sēn tuk koe-zugu, ti tōe n duk minit 15 n ti ta lær a 1 wa sēn zems kelgdbā wumb sēn ta zīig ningā, ne tēnga nug-gāag sēn yaa to-to. Sōsga tōe n duka rasm a 3 ne a 5 suka ne neb sēn na n pa zamsga zīiga bi b na kuusame la b watē ; yaa tuum-gānegdg sēn maand ne neb sēn ka tar weer ye.

Sōsd-n-tasā weerā, b karenga sēn ta zīig ningā ne būmb a taab wala nebā sēn get raolema ne poglema la rogma segdensā saglsā tēnga pug segd paama geelgo.

Bũmb nins sãn be tuum-teooga puga

Rogma laafi naand koglo

A sãn tuum to-to

Koεεg sagenda yĩnga

Rogma

- Pag poglem
- Pag rogs
 - ✓ rogsã : sã geta neng ne nenga
 - ✓ Rogsã sã geta kegre

Rog-yaag-paalsã sãn be Mali

- Wakat koεεg rẽnda
 - ✓ Pilule
 - ✓ Raop la pagb kapote,
 - ✓ l'anneau contraceptif,
 - ✓ spermicide rãmba,
 - ✓ diafragma,
 - ✓ vudgre
- wakat wok rẽnda
 - ✓ DIU : Dispositif Intra Utérin bi stérilet
 - ✓ Les implants ou norplants

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum te kãesã paamda site rãmba

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teooga wiligri

« fistillā bāag nāand koglgo sēn kō soolma tumtumdb » yaa sebr sēn tar seb-vāad 32 ti yaa projet USAID/**Fistula Mali d’IntraHealth International: Vision zéro cas**, n maana, t’a welg zīis a tāabo. Yaa neb sēn tumd laafi wā yīng ne kibay kīsgo, ne sagls sēn na yūlē kogl pagba ne fistillā bāaga, ne pug-roagensā laafi yell soolma puga.

Tuum teoog wiligda naand sēn naag ne gulsem, bī sokdse saglsā yīnga.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n dīk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεεngē ?

Raolema ne poglema la rogma segdens tuum-gānegdgā wεεngē wā, sēn tumdb laafi yīnga, karen-saamb dāmbā tōe n paama zāmsg ne a sēn tōe dīk n tuma zugu, la kīt t’a saag soolema puse.

Sōsd-n-taasā weerā, b karenga sēn ta zīig ningā ne būmb a taab wala nebā sēn get raolema ne poglema la rogma segdensā saglsā tēnga pug segd paama geelgo to-to.

Tuuma-teoog tōe ninga seb-taok zugu, tablet zugu, bī telefon zugu. A leb n tōe yiisa video puga...

Tuuma teed bugs tōe n dīk n wiliga naoor 5 sōsg bī sagls puga, ti koe-zug fāa rikd minit 15 n ta lær a ye. neba wumb sēn ta zīig ninga ne tēnga kēnd sēn yaa to-to wā. Sōsga tōe n dīka rasm a 1 ne a 2 suka ne neb sēn ka tard weer wusg sōsga yīnga, bī kiuusg a ye n ti ta kiuug a 3 ne tuum-gānegdg ne neb sēn ka tar weer sōsga yīnga.

Tuuma teed bugs tōe n dīk n wiliga naoor 10 bī 19 sōsg bī sagls puga, ti koe-zug fāa rikd minit 15 n ta lær a ye, neba wumb sēn ta zīig ninga ne tēnga kēnd sēn yaa to-to wā. Sōsga tōe n dīka rasm 3 ne a 5 tigungs pusē bī kiuug a 3 ne a 6 ne neb sēn ka tar weer wusg sōsga bī saglsa yīnga.

Bũmb nins sēn be tũum-teooga pũga

Fistilla bãag naand koglgo sēn kũ soolma taor dãmba

Buk a 1 gomda a Alima sēn tar yuum 14 kibare. Kibarã yaa sēn na paas sõsga pãnga tũ tõe n gom bãmb ning sēn paama alima wã yelle.

Buk a 2 wiligda fistillã sēn yaa bãmb ninga la a sēn yõkd to-to.

Buk a 3 gomda d sēn tõe koglg d meng ne fistillã to-to. A wiligda bãmb nins pagbã, zagsã, ne soolma rãmb sēn tõe n maan tũ pusã zĩnd bãane.

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum te kãesã paamda site rãmba

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teooga wiligri

« Rog-yaagra so-tüud paalse : rog-yaagrã » yaa sebr sën tar seb-vãad 28 ti yaa Intra-Heath International sën be Sénégal, n yiisa ne tuum-noe bãmb 28, ti laafi wã ne nin-buiidã vum ministëer naage.

A kitdame ti sõsg tõe n zïnd ne raadensã, sën na yilë n sõngb t' b maan nao-yãkr ne rogma yaagr nao-këndre.

Wãn-wãn la tuum-te kãnga tõe n dık n sagl raolema ne poglema la rogsã laafi wεengẽ ?

Raolema ne poglema la rogma segdens tuum-gãnegdgã wεengẽ wã, neb nins sën tumd bõn-kãng pugã tõe n paama zãmsgo sën na yilë n tõog n tum ne tuum teooga tẽn-bõonesẽ wã ne tẽn-bedẽ wã.

Sõsg fãa sën maand rog-yaagrã yïnga bee seb-vãoog poorẽ la a taor zugu :

- Sebra nen-taor gomda ne raadengã, n tar naande ne bũmb sën bïngd sũurẽ.
- Sebra poorẽ nenga yaa ned ning sën tata sõsga rënda, la a tara koe-zut nins sën na tall n sõs ne raadenga.

Rog-yaagr nao-këndr fãa tara bugs a 5 sën yaa :

- Tuusg koεεg sën wiligd rog-yaagra nao-këndr koεεg-koεεga.
- Rog-yaagra nao-këndre
- Rog-yaagra nao-këndre nafa
- Rog-yaagra nao-këndre pãn-komsem
- A sën wat ne bũmb nins pagb kēer nengẽ

Tuuma teed bugs tõe n dık n wiliga naoor 10 bi 12 sõsg bi sagls puga, ti yaa rog-yaagra nao-kënds zug la sõsga maanda, minit 30 n ti ta læer a ye yïnga, wa sën zems neba wumb sën ta zïig ninga, bi soolma nug-gãag sën yaa to-to. Sõsga tõe n dıka rasm a 3 ne a 5 suka ti neba be zãmsga zïiga, wala b sën tõe n kuiisẽ la b watẽ ; bi kiuug a 3 ne a 6 suka, saglgs tuum-gãnegdgs yïnga ne neb sën ka tar vuug wusg sõsga yïnga.

Sõsd-n-taasã weerã, b karenga sën ta zïig ningã ne bũmb a taab wala nebã sën get raolema ne poglema la rogma segdensã saglsã tēnga pug segd paama geelgo.

Bũmb nins sẽn be tũũm-teooga pũga

Rog-yaag so-tũud paalse : Rog-yaagrã

- Tuũma teoog wiligri
- pilillã
- ti-vudgdma dẽpo-provẽra et Sanaya Press
- sẽn ningd yĩnga pũga : Jadelle ou implanon NXT
- Dispositif Intra Utérin (DIU) sẽn ningd rogsa pũga
- Anneau Vaginal à Progestérone (AVP)
- Pagb kapote
- Raop kapote
- MAMA : yẽsenga sẽn wat ne rog-yaagr
- Ray bĩ kĩndf sodbo
- Bãng m men grog-yaagre (MAO)
- Rogs wedg n yãke
- Rog-yaag yãgdem (CU)

Tũũm-teooga paamda yẽ?

Tũũm te kãesã paamda site rãmba

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teooga wiligri

«Sabaab sōngo sēn zemsd ne tōoga» yaa sebr sēn tar seb-vāad a 9 ti yaa TCI Universitē n maane ti yaa b sēn maand tuum ning sēn na sōng SSRJA tuum-gānegdg.

Būmb a taab sēn tōe n sōng tuum-geṭb sēn tumd raolema ne poglema la rogma sēgdensā pugā, yaa t'a kitdam ti ninsaal sēgdensā saage la a wiligd politikā ne tōodā sēn kōt kom-busā noor t'b tōe n paam gesgo.

Wān-wān la tuum te-kānga tōe n dīk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεngē ?

Raolema ne poglema la rogma sēgdens tuum-gānegdgā wεngē wā, taor dāmbā ne pagba ne kom-busā sull dāmb tōe paama zāmsg ne tuum teooga sēn tōe n dīk n tuum to-to, tēn-bōonesē ne tēn-bēdē. zāmg kāng buudā na sōngb lame t'b maan b tuuma neere, raolema ne poglema la rogma sēgdensā wεngē.

raolema ne poglema la rogma sēgdensā tuum-geṭā tōe n tūnuga a gom n sōnga n :

- Geel koes 24 sēn kō nao-yākdbā, tuum geṭbā, ne sulla a taaba n ges b rāmb nins sēn kēesd b toog gom n sōnga pugā, la tūud tōoga, wa sēn zems ne ninsaal sēgdensā noe a 8 wā (wels gūgame, tar wuugo, ned sēn tōe ta, neb b sēn tōe n deege, sēn yaa sōama, nao-yākr sēn zemse, mi ti bīng yelle, tōe n naag n tume) ;
- Geelg rogma laafi sēn tar tōoda zīs a wε. tūga sakre, pāng lagm-n-taara pugā, biig koglgo, lagm-n-taar sēn maand ne m pugto bī ra-to, yuum sēn ta, kāadem yuumde, taorā ne rogma laafi yelle (SSR), zāmsg sēn maand taorā ne rogma zugu).

Sōsga tōe n dīka rasm a 3 ne a 5 suka ti neba be zāmsga zīiga, wala b sēn tōe n kuiisē la b watē, ne taor dāmba sull taor dāmba (sēn yudā kom-bus ne pagba), bī neb buud fāa sēn tar noor n tōe wa ne tekr raolema ne poglema la rogma sēgdensā pugā, tēn-bēdē bī tēn-bōonesē, wala dīin bī rog-m-mik taor dāmba.

Sōsga tōe n dīka rasm a 3 ne a 5 suka ti neba be zāmsga zīigē, wala b sēn tōe n kuiisē la b watē ; bī kiuug a 3 ne a 6 suka, saglgs tuum-gānegdgs yīnga ne neb sēn ka tar wuug wusg sōsga yīnga

Bũmb nins sĕn be tuum-teooga puġa

Sabaab sĕn zems ne tŃogã

YŃod sĕn be a pugĕ yaa bŃe ?

Wãn-wãn la a rikd n tume ?

- ✓ Ninsaal sĕgdens so-tũudga
- ✓ Sari wã so-tũudga
 - Gell taora ne rogma laafi wa sĕn zems sari wã ne yãmb tĕngã nug-gãag sĕn yaa to-to
 - Gell sari wã nao-kĕndre, sĕn kĕed taora ne rogma laafi wĕengĕ
 - Wum wilig tuuma nao-kĕndra vŃore
 - Vigl gom n sŃng nao-kĕndre kom-busã suka

Yaa bŃe koes n be ?

Sagls sĕn tar yŃodo

Zu-loees sĕn dat manegre

Tuum teed sĕn tũud ne nao-kĕnd-kãnga

- ✓ Tuum teed ne geelg tuum teed sĕn zemsd ne sari wã
- ✓ gom n sŃng tuum teedo

Tĕms toog sĕn naage

- ✓ Nigeria
- ✓ Senegal
- ✓ Inde
- ✓ Kenya
- ✓ Tanzanie

Tuum-teooga paamda ye?

Tuum te kãesã paamda site rãmba

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Tuum teoog a 10 : kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la rogm laafi zāmsg sebre, ne tuum sēn get kom-bus ne kom-bits yelle

Tuum teooga wiligri

«kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la rogm laafi zāmsg sebre, ne tuum sēn get kom-bus ne kom-bits yelle » yaa sebr sēn tar seb-vāad 178, ti yaa **Engender-Health** n yiisi wā sēn zems tuum-gānegd sēn boond ti Agir pour la Planification Familiale (Agir PF).

Tuum teooga tigr yaa ti tuumtumdbā sā wum kom-busā ne kom-bitsā laafi wā yell sōama wala pu-pēbā zu-loeesa, VIH ne taorā bāas sēn tar pāng ne kom-pugli wā to-to, ne kom-busā sēn tar zu-loees nins ne rog-yaagrā, tōe n sōngb lame t' b tū sor ning sēn sēgd sōsg puga n wa ne kis sud raadbā ne tuumtumdbā suka.

Sēn le paasde, kom-busā ne kom-bitsā laafi gesg sōmnem na paasame sā mik ti tuumtumdbā wuma kom-busā ne kom-bitsā vum ne taora yell wa sēn sēgde.

Wān-wān la tuum-te kānga tōe n dīk n sagl raolema ne poglema la rogsā laafi wεεngē ?

Sebra tara zāmsg noe sēn tōe n dīk n tum ne logtor-yir tumtumdba nems wusg puga (makre., neb nins sēn deegd nebā ; sēn deegdb tuum n tumdē etc.) sēn na yulē t' b bāngr paase, t' b tōe n ges kom-busā ne kom-bitsā taor ne b rogm laafi yelle. A tōe n dīk n tuma zāmsg sull bil puga rasm a 5 pugē. daar fāa tuuma nao-kēndr wεgsame, sēn na yulē ti weera zaab yi sōama, ti koe-zutā fāa paam wεsgo.

baosgo, koe-zutā sēn na yi to-to daar fāa sebra zugā tōe paama remsgo ti tū ratem nins sēn tar yōod ne kelgdbā. Makre, tuuma taor soab tōe naaga a tuum-gānegdga puga raolema ne poglema la rogma sēgdens yelle ne b tumd-n-taase, sēn yaa soolma neb bi gofneema tumtumdbā, bi nin-buiidā lagm-n-taar sull sēn tum taora ne rogma laafi wεεngē:

- a) Sōsga tōe n dīka rasm a 5 ne neb sēn be zāmsga zīiga, bi ne neb sēn kuiisē la b watē ;
- b) Daar a ye zāmsg semend pugē bi kiuug pugē ;
- c) Zāmsga sēn na wogl zaabr-zaabre rasm 10, semend a 2 puga, etc.

Bũmb nins sĕn be tuum-teooga puĝa

Kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la rogm zãmsg sebr, ne tuum sĕn get kom-bus ne kom-bits yelle

Bark puusgo

Tuusgo

Raar a 1 soaba

- Sõs-rĕenem
- Neba wiligri, sõsga ratem wiligri, bao bãmb nins sĕn seĝd n maane, ne bãmb nins sĕn ka seĝd n maane
- Kõ vĕenem kom-busã ne kom-bitsã taorã yalĕ zug
- Nafa sĕn be naag kom-busã ne kom-bitsã n tum puĝa
- Zãmsg raorã ne pagrã zugu
- Raolema ne poglema nao-kĕnda

Raar a 2 soaba

- Kumsg raarã sĕn kĕn to-to wã zug
- Koεεga ...zug
- Nao-yakmd taoore, Nao-yakmd poorĕ
- Zãmsg sĕn maand bãmb sĕn zoe n maan zugu, raolema ne poglema la roĝma seĝdens wεεngĕ
- Kom-bitsã laafi yelle

Bũmb nins sĕn be tuum-teooga puġa (paasġ & baosġo)

Kom-bus ne kom-bits raolem ne poglem la roġm zãmsg sebr, ne tuum sĕn get kom-bus ne kom-bits yelle

Raar a 3 soaba

- Kumsgo, raarã 2 sĕn kĕn to-to wã zug
- Zãmsga nao-gãnegdga
- Tõog ne sõsg taebo, ne sagl-sõms kũsgo
- Tagsġ ne yĕgm sĕn kĕed raolema ne poglema yel puġa
- Sokds nins sĕn yaa toodã leokre
- Rog-yaagrã

Raar a 4 soaba

- Kumsgo, raarã 3 sĕn kĕn to-to wã zug
- Mamsgo ne kom-busã ne kom-bitsã (raadbã) saglgo
- Kom-bus sull

Raar a 5 soaba

- Kumsgo, raarã 4 sĕn kĕn to-to wã zug
- Meng geelgo ne tuum saagdem gãnegre
- Post-Test d'Atelier zãmsga poor gĕela

Tuum-teooga paamda yε?

Tuum te kãesã paamda site rãmba

- <http://www.dssr-osc-ao.org/index.php/etudes/>

Baosg koεεga

D konga d na wa ne raolema ne poglema ne rogma sεgdens saglg tuum teoog a to, sēn na tall n tum karen-dotē ne kareng zīis a taaba puga, n tags ti yaa sōama ti naag koe-zut nins sēn gomd taoorā ne rogma sεgdensā yellā, sēn sōngd saglsa sēn maand raolema ne poglema la rogma sεgdensā yīnga, Mali, Gine, Burkina faso, ne nigεεre. Tuum-teed nins sēn be zāms kānga pugē wā yaa tuum-noe sēn tar bāngr raolema ne poglema ne rogma sεgdens puga wa sēn zems sabaab nins sēn be wā.

Zāms kānga wiligda tuum teed bāmb 10 ti raolema ne poglema ne rogma sεgdens tuum-gānegdg geta tōe n dīk sagl karen-dotē ne zīis a taaba.

Saglsā sēn kōt raolema ne poglema ne rogma sεgdens wεengē wā ka nana zāng Afrik wīndg sēn lutē wā tēmsē ye. La b sεgd n gesa b yelle, wa sēn zems tēnga nug-gāaga, tōoda wεengē, kudemda wεengē, wēnd-tūudma wεengē, tuum kāsems nins sēn maand soolma puga.

Tōnd saagdame ti tuum-teed kāese na saagame n sōng saglg tuumd ning sēn maand raolema ne poglema ne rogma sεgdens wεengē wā.

Koesã yiib zĩga

Projet SWDD Mali. *Boite à images VIH/SIDA : Prévention du VIH chez les filles de 9 à 19 ans.* Bamako : SWDD Mali, 2019.

Gouvernement du Mali. *Passeport pour une vie sexuelle responsable : un outil d'information et de sensibilisation à l'endroit des jeunes et adolescents.* Bamako, Ministère de la Jeunesse et des Sports, 2017.

The Challenge Initiative. *Boîte à outils pour la Santé sexuelle et reproductive des jeunes et des adolescents.* USA : The Challenge Initiative, 2018.

Save the Children. *Boite à outils pour la santé sexuelle et reproductive des adolescents en situation de crise humanitaire.* USA : Save the Children, 2016

Education des jeunes par les jeunes ou éducation par les pairs. Bamako, 2019

Projet SWDD. *Boite à images santé de la reproduction.* Bamako : Projet SWDD, 2019.

Projet USAID/Fistula Mali Vision o cas. *Boite à images sur la fistule obstétricale à l'intention des acteurs communautaires.* Bamako : IntraHealth International, 2018.

IntraHealth International. *Les méthodes modernes de contraception : planification familiale.* Dakar : IntraHealth International, 2018.

The Challenge Initiative. *L'environnement légal favorable.* USA : The Challenge Initiative, 2018.

Engender-Health. *Manuel de Formation sur la Santé Sexuelle et Reproductive des Adolescents et des Jeunes, et l'Offre de Services Adaptés aux Besoins des Adolescents et des Jeunes.* USA : Engender-Health, 2015.